

ros Istvánt a haláltokozó súlyos testisértés vétésében és ezért a 92. szakasz alkalmazásával kéthavi fegyházra ítélte, de a bűntelést kitöltöttnek vette. Erős felindulásban volt — mondja a bíró —, de nem volt öntudatlan.

Az ügyész felebbez. A vádlott megnyugszik. — *Köszönöm a méltóságos bíróság kegyességét,*

köszön el a vádlott. Pókay elnök így válaszolt: — *A bíróság az igazságot keresi, ezért nem jár köszönet...*

Vége a tárgyalásnak. Elmegy a vádlott. Oda sem szól a feleségének. Egyedül megy. Az asszony vár.

— *Nem beszélnek,* mondják.

Lenin meghalt.

(A Szegei tudósítójától.) Sokszor költötték már halálhíret Leninnek, az orosz szovjetkormány fejének, de a hírt mindig cáfolat követte. Most hiteles, részletes táviratok számolnak be haláláról, amitől nagyon sokan hiszik Oroszország sorsának megfordulását, az orosz bolsevizmus végleges bukását. Távirataink a következők:

Róma, január 22. Az orosz megbízott azt a hírt kapta Csicserinőtől, hogy Lenin meghalt.

London, január 22. Az orosz szovjet hivatalosan jelenti, hogy Lenin tegnap Moszkvában meghalt.

Bécs, január 22. Lenin állapota 21-én délután rosszabbra fordult, 6 óra 5 perckor elvesz-

tette eszméletét, 6 óra 50 perckor meghalt. Halálos ágyánál mellette voltak felesége, nővére és az orvosok. Megállapították, hogy halálát a tudomkódés megbénulása okozta. Moszkvában most folyik az országos kongresszus, amely alkalomból vöröszászlókkal lobogtatták fel a várost. Lenin halálának híre a zászlókat fekete szalagokkal borították, majd pedig tiszta feketével váltották fel. Egész Moszkvában a következő feliratu plakátokat ragasztották ki: „*Lenin meghalt.*“ Lenint Moszkva közelében levő Gorka faluból 23-án viszik Moszkvába a szakszervezet épületébe. A díszőrséget a szakszervezet tagjaiból fogják összeállítani.

A numerus clausus a szegedi egyetemen.

Dr. Veszprémy rektor nyilatkozata.

(A Szegei tudósítójától.) Az utóbbi időben Hoór professzor, a budapesti Pázmány Péter-Tudományegyetem tanára ismét megpengette azokat a hurokat, amelyekről évek óta erős harci riadót pengtetett a szegedi egyetem ellen a numerus clausus-elnevezésű törvény enyhe alkalmazása miatt. Hogy miért haragszik Hoór professzor a Kolozsvárról Szegedre menekült Ferenc József-Tudományegyetemre, amelynek valamikor ő is tanára volt, nem tudjuk; de ha fajvédői haragjának talán volt is valamikor alapja, ma már nincsen. A Ferenc József-Tudományegyetem ma már kissé, hogy úgy mondjuk, módosította a kolozsvári tradíciókat, megnyitotta kapuit az új kor szelleme előtt és igyekszik hozzáigazodni Hoór-professzorék ideológiájához.

Hoór professzor legutóbbi kirohanása ügyében felkerestük dr. Veszprémy Dezsőt, a szegedi egyetem ezidei rektorát. Szeretnénk volna, ha a szegedi egyetem rektora kolozsvári módon, székelyes egyszerűséggel intézi el ezt az évek óta kísértő ügyet. Szeretnénk volna, ha Veszprémy professzor a kolozsvári egyetem félszázados múltjára hivatkozik és csak annyit mond, hogy a Ferenc József-Tudományegyetem Szegeden is féltékenyen őrizi a félszázados múlt nemes hagyományait és azoktól nem tér el még Hoór professzor kedvéért sem.

De Veszprémy rektor nem mondott ilyent.

Amikor előadtuk jövetelünk célját, a következőket mondta:

— Más észrevételelem nincs ezekre a vádakra, mint a következők: Szegeden a numerus clausus törvényét megtartjuk, szigorúan megtartjuk. Minden állítás téves, amely arra vonatkozik, hogy áthágjuk.

— Az egyik budapesti lapban — mondtuk — nem régen cikk jelent meg, amely szerint a szegedi egyetem ma már nem az enyhébb formájában magyarázza a numerus claususról szóló törvényt, mint az az előző években magyarázta. Megfelel ez méltóságos uram a valóságnak?

— Kérem, én mást nem mondok, nem akarok mondani, mint azt, hogy az egyetem a tör-

vényt megtartja. Mást ne is tesék irni. Inkább sajátkezűleg leírom ezt a mondatot.

Dr. Veszprémy Dezső valóban tollat vett a kezébe és a következőket írta egy darab papírra:

A szegedi egyetem a „numerus clausus“ törvényét megtartja. Veszprémy.

— Ennél többet nem mondok.

Nem is mondott. Válaszolatlanul hagyta azt az ismételt főtett kérdéstünk is, hogy igaz-e a f városi lap cikkének állítása?

Az egyetem rektoránál tett látogatásunkat felhasználtuk arra is, hogy a tizenhatalmadikán lezárt beiratkozások eredményei iránt érdeklődjünk. Kérdéstünkre elmondta a rektor, hogy eddig négyszázdnl valamivel több a beiratkozott hallgatók száma, de nagyon sokan különböző okok miatt haladékokat kaptak a beiratkozásra, úgy hogy a hallgatók létszáma minden valószínűség szerint ebben a félévben is eléri a múlt félévi létszámot, amikor 1186 hallgatója volt a szegedi egyetemnek. A beiratkozások eddigi eredménye tehát véglegesnek nem tekinthető — mondotta dr. Veszprémy Dezső.

Végül az egyetemi tandíjak leszállításáért indított budapesti diákmozgalom ügyében intéztünk kérdést a rektorhoz. A félévi tandíj ugyanis a különböző illetékekkel, díjakkal együtt százkilencvenkétezer korona, ami bizony súlyos érvágást jelent akármelyik szegényebb körülmények között élő hallgató számára.

Dr. Veszprémy Dezső kijelentette, hogy Szegeden még hasonló akció nem indult.

— Nem a tandíj magassága a baj — mondtotta —, mert ez a tandíj viszonylag nem is magas. Elsősorban a hallgatók szociális helyzetét kellene rendezni. Lehet akármilyen jó az egyetem, az intézelek lehetnek a legelőkeltebbek, ha a hallgatók szociális helyzete kedvezőtlen, a tanítás eredménye nem lehet kielégítő. A centralizáció káros következményeit még mindig érezzük Szegeden. A budapesti főiskolák hallgatói aránytalanul többet kap, mint a vidékieké. Ma már javult ugyan a helyzet, van már menzánk, segélyalapunk, de még mindig sok minden hiányzik.

A színház, a destruktív sajtó és Balogh Lajos városatyja.

(A Szegei tudósítójától.) Amit száz bölcsek legnagyobb erőfeszítéssel sem tudott megoldani, azt Balogh Lajos most egyszerűen éppen nem nevezhető indítványával egyszerűen megoldotta, miként az a bizonyos Alexander a gordiusi csomót. Természetesen a színház kérdéséről van szó, amely ugyan nem tartozik szorosán Balogh Lajos városatyja ur szorosán vett témakörébe, de Balogh Lajos azért Balogh Lajos, hogy megtalálja a szükséges kapcsolatot a lelkétől távolabb és közelebb fekvő kérdések, már mint a szegedi színház és a destruktív sajtó megrendszabályozása között, ha a hadihelyzet úgy kívánja.

Az történt, hogy a polgármesteri hivatalban heverő közgyűlési indítványkönyv kedden egy új bejegyzéssel gyarapodott, Balogh Lajos törvényhatósági bizottsági tag sajátkezűleg bejegyzett és

két részre tagolt terjedelmes indítványával. Az indítványnak bevezető része is van és szól a következőképpen:

„Miatán a lapok hiradása szerint pár hónap előtt szerződött színházigazgató állítólag a nagy ráfizetés miatt mondott le a városi színházról: a törvényhatóság ez ügyben sürgősen hivatott állást foglalni és arra nézve határozni, hogy milyen sors éri a színművészetet, mi a színház személyzetének a sorsa?“

Már ebből a néhány soros bevezetésből örömmel lehet megállapítani, hogy Balogh Lajos végre szakított a rideg elzárkózással, amelyet mindezeideig mindenféle színházi kérdéssel szemben tanusított. Még a legutóbbi nagy színházi csata idejében is a rendkívüli közgyűlésen elnöklő polgármesterhelyettes kénytelen volt törvényadta joga

alapján megvonni Balogh Lajostól a szót, mert felszólalásának az volt a tendenciája, hogy elvből irtózik a színház ügyével való foglalkozás gondolatától és nem törődve a szőnyegen fekvő kérdéssel, sem a házszabályokkal, mindenáron köznyomorról és az ország gazdasági kérdéseinek eredeti olvasási módjairól óhajtott részletes előadást tartani a maga módja szerint. Ugy látszik azonban, hogy Balogh Lajos azóta revízió alá vette eszmekörét és bizonyos kérdésekkel kibővítette azt.

Indítványának első részében egyébként azt a szenzációs és majdnem vadonatúj megoldási módot javasolja, hogy a város közönsége engedje át a szegedi színházat „összes tartozékaival együtt“ a szervezendő „Magyar Királyi Szegedi Nemzeti Színház“ céljaira. Atmenetileg pedig, a sürgősség indoka folytán, február elsejétől öt hónapra vegye önkezelésbe. Mondja ki a közgyűlés azt is, hogy kész a Magyar Királyi Szegedi Nemzeti Színház fenntartási költségének felét egyszer és mindenkorra magára vállalni és írjon fel a Nemzeti Kormányhoz, hogy az év második felétől kezdődőleg szervezze meg Szegeden is a nemzeti színházat és azt hazafias szakértővel igazgattassa.

Hát bizony-bizony, ami azt illeti, szégyelheti magát Balogh Lajoson kívül Szeged város minden polgára és hatósága. Hogy ez a végtelenül egyszerű megoldás eddig nem jutott senkinek sem eszébe. Balogh Lajosnak kellett jönni, hogy megmutassa az örök hinárból való megszabadulás egyetlen lehetséges útját, annak a Balogh Lajosnak, aki eddig nem is törődött a színház ügyével, de aki egyszeri ránézésre meglátta a baj gyökerét és megmondta a baj gyógyító varázsszerét. Balogh Lajos szerény véleményünk szerint megérdemli, hogy ércebe öntött alakja örök időkre ékesítse az általa megmentett szegedi színház homlokzatát.

A korszakalkotó indítvány második része is — korszakalkotó. A második rész első mondatában rejtőzik az az ügyes kapcsolat, amellyel az indítványozó összefűzi a színházügyet a destruktív sajtó megrendszabályozásának régen aktuális problémájával. Azt mondja ez az első mondat, hogy „miatán a sajtó a Nemzet jövője és a keresztény társadalom érdeke szempontjából a Nemzeti Színháznál sem kisebb jelentőségű és hivatottságu, azt pedig nyilvánvalóan nagyrésztben a Haza érdekét mellőző nemzetközi, sőt hazafiatlan célú töké irányítja, Szegeden is a terjeszkedő destruktív sajtó mindinkább a lelkek megmetelyezésére tör és talál annyi mecenázal, kik megfelelő áldozatra készek: a 95 százaléki keresztény, de vagyonság szempontjából már öt százaléki leszegényedett éhező közönség anyagi okokból nem képes nívós, hazafias szellemű napilapokat fenntartani; határozza el a közgyűlés, hogy nemzetvédelmi szempontból a sajtó destrualázását rosszálja; a destruktív nemzetellenes sajtó fészkelődését illetékes helyen megrendszabályozni kívánja, annak méltó és hatásos ellensúlyozására egy helybeli keresztény lapot szubvencionál...“ Bocsnatot kérünk a türelmes olvasótól, a kapcsolatot rejtő első mondat végét sehogy sem találjuk. Ezért szakítottuk félbe még idejekorán. De már ebből a mondatföredékből is világosan kibontakozik Balogh Lajos hatalmas koncepciója és tömör erővel megstilizált óhajtása.

Balogh Lajos megérdemli, hogy kivánságát egyhangulag és méltóan honorálja a város közönségének képviselőtestülete, a törvényhatósági bizottság. Mert Balogh Lajosnak igaza van. Szeged város polgársága nem tud, vagy nem akar nívós, konstruktív lapot fenntartani, tehát teljesen indokolt törekvés, hogy a nyilvánosságmentes konstrukciót városi szubvencióval tartsák életben. Utóvégre a város a nyilvánosságmentes és konstruktív szellemben szerkesztett Hivatalos Lapot is fenntartja, Balog Lajos indítványában ugyan ezen sajtóproduktum beolvasztását is javasolja.

Balogh Lajos körültekintő gondosságaról is tanubizonyosságot tesz indítványában. Világosan megmondja, hogy milyen szubvencióra gondol. A mai értékviszonyok mellett negyedévenként előre folyósítandó havi hárommillió koronára. Ezenkívül a szubvencionálandó lap felelős szerkesztőjének fizetését — „egy VII. fizetési osztálybeli tisztviselő díjazását“ — szavaztatná meg és „e célból egy ily osztály állást a városnál beszüntet“.

A lap szerkesztésének ellenőrzésére egy állandó lapbizottságot szervezette. (Lehet, hogy Balogh Lajos nagyon megsajnálta a megszüntetett középítészeti tanácsot és „közszerkesztő tanács“ címen óhajta ismét életre kelteni).

Az indítvány végére lakonikus rövidséggel, de rettenetesen sokat sejtetően csak annyit írt Balogh Lajos, hogy „Indokaimat szóbelileg adom elő“.

Jaj a destruktiónak. Balogh Lajos most már ki-méletlenül leszámol vele.

A fontos és minden bizonnyal új korszak hajnalhasadását jelző indítványról a polgármester is tudomást szerzett. Nyilatkozásra kértük fel tehát, de csak ennyit mondott:

— Balogh Lajos tagja a város törvényhatósági bizottságának, tehát joga van indítványt tenni a közgyűlésen...

Persze, persze. Balogh Lajos tényleg városatyja.